

Statstjenestemandsløven, der handler om Afskedigelse og Ansættelse af Statstjenestemænd. Der var i og for sig nogen Konsekvens i, om Lønningskommissionen havde sagt: Naar vi stiller et saadant Forslag for Statstjenestemændenes Vedkommende, er det ogsaa rigtigt, at vi beskæftiger os med Ansættelsen og Afskedigelsen af Folkeskolens Lærere. Jeg tror imidlertid, vi havde gjort Folkeskolens Lærere en daarlig Tjeneste ved at tage hele § 8-Spørgsmaalet op til Drøftelse og Afgørelse i Lønningskommissionen. For det første tror jeg, at vi netop der er inde paa et Spørgsmaal, som den store Skolekommission vil behandle, og for det andet vilde der sikkert være kommet en ret skarp Delingslinie indenfor Kommissionen, og vi har netop villet undgaa disse skarpe Delingslinier om Spørgsmaal, der ikke var nødvendige Lønsørgsmaal; vi vilde ellers her paa Rigsdagen været kommet ind i en Debat om § 8, der maaske kunde have bragt hele Lønningssagen til at strande. Jeg tror derfor, at Folkeskolelærerne nærmest vil være Lønningskommissionen taknemmelige, fordi vi har skudt dette Spørgsmaal ud og kun stillet Forslag om i egentligste Forstand Lønnings-spørgsmaal.

Endvidere er der et særligt Forhold for Folkeskolelærernes Vedkommende, som man ikke støder paa, naar man har med Statstjenestemænd at gøre, det er Forholdet mellem Skole og Kirken. Det er ikke saa meget selve Tilsynsspørgsmaalet, jeg tænker paa, ikke det Spørgsmaal, om Præsten skal være født Formand for Skolekommissionen o. s. v., men det Spørgsmaal, som ogsaa det ærede Medlem fra Ruds-Vedby (Søren Svendsen) var inde paa, Spørgsmaalet om Lærernes Forpligtelse til at udføre kirkelige Handlinger og om Honoraret derfor. Dette er et økonomisk Spørgsmaal, og det er i den Grad sammensvejet med Lærernes Lønsørgsmaal, at Lønningskommissionen har ment, man egentlig ikke kunde afgive en Indstilling om Folkeskolelærernes Lønforhold uden at tage Stilling dertil. Spørgsmaalet har tidligere været drøftet; der har, som ærede Medlemmer ved, for en Del Aar tilbage været nedsat en Tilsynskommission, der har stillet et positivt Forslag, og dette gik ud paa, at Lærerne skulde være stillede frit, saaledes at de kunde sige nej til at overtage kirkelige Forretninger, men ogsaa kunde sige ja dertil: baade Menighed og Lærere skulde staa frit. Dette Forslag har været behandlet i Rigsdagen,

og saa vidt jeg erindrer, blev det vedtaget i Folketinget med en ikke særlig væsentlig Ændring. Spørgsmaalet har været overvejet indenfor Lønningskommissionen, og jeg kan godt sige, der har været ganske overvejende Stemning for at stille Lærerne frit, at tage det Standpunkt, som Tilsynskommissionen i sin Tid kom til, som det ærede Medlem fra Nykøbing (Valdemar Olsen) gjorde sig til Talsmand for, og som jeg ogsaa er Tilhænger af. Der har været Flertal herfor, og naar aligevel Kommissionen ikke har taget dette principielle Spørgsmaal op, er det af noget lignende Grunde som dem, der har været bestemmende for os med Hensyn til Spørgsmaalet om § 8, idet vi mener, at det er et af de Spørgsmaal, som finder deres endelige Afgørelse, naar Skolekommissionens Indstilling og Rigsdagens Vedtagelse paa Grundlag af denne foreligger.

Derimod har vi været ganske klare over, at medens vi ikke vilde forsøge en principielt anden Ordning end den nuværende med Hensyn til dette Forhold, maatte vi tage Stilling til Honorarspørgsmaalet, og vi har her foreslaaet i Lønningskommissionens Indstilling en lønningsmæssig Adskillelse, som jeg tror er overmaade heldig, nemlig at der for Lærergerningen ydes en Lærerløn, som udredes af Stat og Kommune, medens der for den kirkelige Tjeneste fastsættes kirkelige Honorarer, som udredes af Menigheden. Dette er det principielle i Lønningskommissionens Forslag, og det er dertil, de Paragrafer sigter, som den højtærede Undervisningsminister i væsentlig Grad har omarbejdet. Jeg forstaaer i øvrigt den højtærede Undervisningsministers Udledelse paa dette Punkt, og jeg accepterer de af den højtærede Minister givne Grunde, men jeg tror paa den anden Side, at det var ganske nødvendigt, at Lønningskommissionen tog Stilling til Spørgsmaalet — det laa saaledes for os, at vi ikke godt kunde komme udenom det —, og jeg tror ogsaa, den Ordning, Lønningskommissionen har foreslaaet, vil være vejledende for de fortsatte Overvejelser. Den vil være vejledende for Præstelønningskommissionen, hvortil Sagen nu er henvist, og som sikkert, tror jeg, vil komme til i det væsentlige samme Resultat, som Lønningskommissionen kom til paa dette Punkt. Nu har den højtærede Undervisningsminister ment — og jeg tror, den højtærede Kirkeminister har givet ham Ret i denne Opfattelse —, at Spørgsmaalet om denne Ordning rettelig hører hjemme paa en Lov, som fastsætter andre kirkelige